

**Rady Gminy Ożarówice
z dnia 27 marca 2018 roku**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na rok 2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2017r., poz. 1875 z późn. zm.), w związku z art.4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2016r., poz. 487 z późn. zm.), uchwałą Nr XIX/204/2016 Rady Gminy Ożarówice z dnia 23 sierpnia 2016 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ożarówice na lata 2016 – 2025, na wniosek Wójta Gminy Ożarówice, po zaopiniowaniu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Komisję Kultury, Sportu, Oświaty i Zdrowia.

Rada Gminy Ożarówice

u c h w a l a

§ 1

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 w brzmieniu ustalonym poniżej:

1. Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Ożarówice skupia się na realizacji zadań własnych gminy, określonych w § 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020.

Celem programu jest:

- a. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów społecznych,
- b. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień,
- c. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie,
- d. Zwiększenie bezpieczeństwa środowiska rodzinnego,
- e. Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz uzależnień behawioralnych.

2. Diagnoza stanu problemów i zasobów służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych

A. Gmina Ożarówice

Gminę zamieszkuje 5.636 osób / dane na 31.12.2017r./, w tym:

Tabela 1. Struktura ludności ze względu na wiek i płeć.

Grupa wiekowa	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
0-5	183	167	350
5-15	274	272	546
15-25	307	324	631
25-45	877	843	1720
45-65	748	742	1490
Powyżej 65	532	367	899
Ogółem	2905	2731	5636

Dane: USC Ożarówice

Z badań krajowych wynika, że problem choroby alkoholowej dotyczy 2 – 3 % populacji, co stanowi dla naszej gminy około 112 – 169 osób. Liczbę tę należy pomnożyć 3 – 4 krotnie, aby zobrazować wielkość szkód w rodzinach uzależnionych.

B. Rynek alkoholowy – stan na dzień 31.12.2017r

- Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych, przyjęty Uchwałą Rady Gminy Nr XXX / 184 / 2001r.:
 - powyżej 4.5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży / gastronomia / - **20**,
 - powyżej 4.5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia - poza miejscem sprzedaży / detal / – **40**.
- Wykorzystanie **limitu** na sprzedaż napojów alkoholowych:
 - przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – **16**,
 - przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – **19**.
- Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia:
 - w miejscu sprzedaży – 352,
 - poza miejscem sprzedaży – 297.

Zaznaczyć należy, że 15 **punktów limitowanej sprzedaży** napojów alkoholowych zlokalizowanych jest na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach / 10 punktów gastronomicznych oraz 5 punktów handlu detalicznego/. Z obserwacji wynika, że mieszkańcy gminy na terenie Portu nie dokonują zakupów napojów alkoholowych.

- Biorąc pod uwagę limitowane punkty sprzedaży napojów alkoholowych z wyłączeniem punktów znajdujących się na terenie MPL Katowice w Pyrzowicach liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych wynosi:
 - w miejscu sprzedaży – 939
 - poza miejscem sprzedaży – 403.

C. Stan problemów alkoholowych

1. Naruszenia prawa i porządku publicznego:

Na terenie Gminy Ożarówice funkcjonariusze Komisariatu Policji w Pyrzowicach odnotowali:

- 39 interwencji domowych, gdzie sprawca był po spożyciu alkoholu, z czego 6 - zakończono doprowadzeniem do Izby Wyrzeźwień;
- 72 interwencje publiczne, gdzie sprawca był po spożyciu alkoholu, z czego 20 – zakończono doprowadzeniem do Izby Wyrzeźwień;
- 5 – Niebieskich Kart, gdzie sprawca był pod wpływem alkoholu;
- Zatrzymano 8 nietrzeźwych kierujących pojazdem;
- Zatrzymano 6 nietrzeźwych kierujących rowerem;
- Nałożono 20 mandatów karnych za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym;
- Udzielono 128 pouczeń dotyczących zakazu spożywania alkoholu w miejscu publicznym.

Dane: Komisariat Policji w Pyrzowicach

2. Zastosowanie leczenia odwykowego:

- Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęły 3 wnioski od rodzin, dotyczące wszczęcia postępowania administracyjnego w przedmiocie zastosowania leczenia odwykowego;
- W związku z wszczęciem procedury Niebieskiej Karty, członek GKRPA uczestniczył w posiedzeniach grup roboczych w 9 sprawach;
- Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzili 11 rozmów interwencyjno - motywujących;

3. Ośrodek Pomocy Społecznej:

- Liczba rodzin objętych pomocą finansową OPS – 39 rodzin / 112 osób;
- Liczba rodzin objętych pracą socjalną OPS - 89 rodzin / 233 osoby;
- Liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą finansową OPS – 5 rodzin / 11 osób;

Dane: OPS Ożarówice

Na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym prowadzona jest z 17 rodzinami praca socjalna pod kątem:

- kierowania na zajęcia profilaktyczne – edukacyjne,
- pomocy w docieraniu do grup wsparcia lub uczestnictwa w programach dla uzależnionych,
- pomocy w docieraniu do grup wsparcia lub uczestnictwa w programach dla członków rodzin uzależnionych;

- monitorowania utrzymania abstynencji;
- monitorowania procesu leczenia.
- Pracownicy socjalni podejmowali działania mające na celu pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Tą formą pomocy objętych było 11 rodzin. W ramach procedury podejmowane były działania:
 - wszczynanie procedury Niebieskiej Karty;
 - przekazywanie informacji o obowiązujących przepisach prawnych;
 - informowanie o możliwości uzyskania wsparcia i sposobach radzenia sobie z problemem;
 - cykliczne wizyty w środowisku;
 - informowanie o warunkach korzystania ze świadczeń pomocy społecznej;
 - wskazywanie możliwości korzystania z pomocy psychologicznej i prawnej.

4. Punkt konsultacyjny

- Mieszkańcy mieli możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej w punkcie prawno – psychologicznym w Ożarowicach;
 - porady psychologiczne – 30 konsultacji,
 - porady terapeuty – 23 porad,
 - porady prawne – 7 porad.
- Zgodnie z zawartą umową mieszkańcy Gminy Ożarowice mogli korzystać z ponadstandardowych usług zdrowotnych w Tarnogórskim Ośrodku Terapii Uzależnień Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej „TO TU”. Łącznie mieszkańcy skorzystali z 20 sesji indywidualnych:
 - 16 sesji indywidualnych – Program dla osób uwikłanych we współuzależnienie i przemoc,
 - 4 sesje indywidualne - Program dla osób z syndromem DDA.

5. Doprowadzenia do Izby Wyrzeźwień

Zgodnie z zawartym porozumieniem dotyczącym pobytu w Izbie Wyrzeźwień w Bytomiu mieszkańców Gminy Ożarowice w 2017 roku, do Izby doprowadzonych zostało 15 osób / 21 pobyków.

D. Mapa problemów alkoholowych

- Zbyt daleka odległość do najbliższego zakładu leczenia stacjonarnego lub ambulatoryjnego,
- Zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy w rodzinie,
- Niski stopień świadomości zagrożeń wynikających z sięgania po środki psychoaktywne, zwłaszcza przez dzieci i młodzież,
- Stosunkowo duża ilość osób nietrzeźwych korzystających z Izby Wyrzeźwień.

E. Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej

- Punkt konsultacyjny udzielający pomocy doraźnej w zakresie porad psychologicznych,
- Punkt psychologiczno – prawny,
- Umowa z Tarnogórskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej „TO TU” dotycząca ponadstandardowych świadczeń zdrowotnych,
- Świetlice Środowiskowe w Zendku, Ożarowicach i Ossach, Niezdarze i Celinach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komisariat Policji w Pyrzowicach,
- Biblioteka i Ośrodek Kultury,
- Szkoły podstawowe w Tąpkowicach, Zendku, Pyrzowicach i Ożarowicach,
- Klub sportowy Piast w Ożarowicach, Klub sportowy Tęcza w Zendku;

- Parafie w Ożarowicach, Pyrzowicach, Tapkowicach, Sączowie, Zendku,
- Ochotnicze Straże Pożarne w Celinach, Niezdarze, Ossach, Ożarowicach, Pyrzowicach, Tapkowicach i Zendku,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Pyrzowice.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 przygotowany jest jako kontynuacja oferty działań pomocowych i profilaktycznych dla społeczności Gminy Ożarowice ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

3. Główne cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018

1. Ograniczenie dostępności do alkoholu dla najmłodszych mieszkańców Gminy Ożarowice.
2. Podjęcie działań na rzecz systematycznej zmiany postaw społecznych wobec problemów alkoholowych.
3. Rozszerzenie liczby odbiorców podejmowanych działań profilaktycznych i edukacyjnych, m.in. poprzez:
 - a.) realizację programów psychoedukacyjnych w szkołach i świetlicach,
 - b.) wsparcie systemu wychowawczego w szkołach podstawowych,
 - c.) uwzględnienie potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami.
4. Doskonalenie form pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.
5. Propagowanie w społeczności lokalnej abstynencji i trzeźwości.
6. Zapewnienie ciągłości świadczenia usług zdrowotnych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

4. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

I. Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii zwłaszcza dla dzieci i młodzieży

1. Realizowanie i finansowanie wśród dzieci i młodzieży programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych:
 - dotyczących różnych rodzajów środków uzależniających,
 - nastawionych na promocję zdrowego życia oraz głównych czynników chroniących,
 - uczących przyjmowania właściwych postaw wobec używania środków uzależniających,
2. Rozwijanie różnych form edukacji publicznej:
 - a.) konkursy wiedzy o tematyce profilaktycznej w szkołach,
 - b.) zajęcia i konkursy o tematyce profilaktycznej dla najmłodszych dzieci w przedszkolach,
 - c.) ogólnopolskie kampanie edukacyjne „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę”,
 - d.) lokalna kampania edukacyjna „Rodzina Razem się Trzyma”,
 - e.) kampanie inicjowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - f.) plakaty, broszury.
3. Systematyczne diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych w zakresie uzależnień – przeprowadzenie badań monitorujących w tym zakresie.
4. Podnoszenie kwalifikacji osób realizujących działania profilaktyczne.
5. Szkolenia specjalistyczne dla różnych grup zawodowych pracujących z osobami uzależnionymi, grupami ryzyka oraz dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Wspieranie systemu wychowawczego w szkołach.
7. Tworzenie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych – finansowanie zajęć opiekuńczo- wychowawczych w sołectwach.
8. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców.

9. Zakup oraz dystrybucja materiałów informacyjnych dotyczących problemu FAS (Fetal Alcohol Syndrome).
10. Organizacja szkolenia dotyczącego FAS.
11. Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących profilaktyce i życiu w trzeźwości.
12. Szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem

1. Współpraca i wspieranie działalności instytucji zajmujących się profilaktyką problemów alkoholowych i pomocą osobom uzależnionym:
 - a.) Poradnię Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Tarnowskich Górach,
 - b.) Tarnogórskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej „TO TU”;
2. Kontynuacja umowy z Tarnogórskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej „TO TU” – SP ZOZ na zakup usług zdrowotnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar przemocy.
3. Finansowanie terapii indywidualnej i grupowej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.
4. Udzielanie pomocy doraźnej i interwencyjnej w punkcie konsultacyjnym.
5. Finansowanie kosztów wywiadów środowiskowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

III. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą

1. Pomoc psychologiczno – prawna w ramach punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie,
2. Wspieranie procedury „Niebieska Karta”,
3. Finansowanie szkoleń dla różnych grup zawodowych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
4. Podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu:
 - a.) podejmowanie działań wobec osób nadużywających alkoholu i pijących w sposób szkodliwy, zmierzających do zmotywowania do podjęcia leczenia,
 - b.) kierowanie na badania pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu – finansowanie czynności biegłych sądowych – psychologa i lekarza w stosunku do osób skierowanych przez Sąd i na wniosek GKRPA,
 - c.) kierowanie do sądów wniosków o wszczęcie postępowania dotyczącego zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.
5. Wspieranie działalności interdyscyplinarnego zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Współpraca z dzielnicowym z Komisariatu Policji w Pyrzowicach oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
7. Tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego oraz rekreacji dla dzieci i młodzieży – zakładanie i rewitalizacja istniejących placów zabaw.
8. Prowadzenie bieżącej działalności istniejących świetlic ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z grupy ryzyka.
9. Sukcesywne doposażanie świetlic w sprzęt i materiały do prowadzenia zajęć.
10. Rozwijanie zainteresowań w celu wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży z grupy ryzyka:

- a.) prowadzenie kół zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych,
 - b.) prowadzenie zajęć terapeutycznych,
 - c.) prowadzenie zajęć sportowych.
11. Udzielanie pomocy finansowej, programowej i metodycznej przy organizowaniu, różnorodnych form wypoczynku i spędzaniu czasu wolnego przez dzieci i młodzież z rodzin dotkniętych patologią społeczną, z uwzględnieniem działań psychoterapeutycznych i socjoterapeutycznych / obozy terapeutyczne, półkolonie, zimowiska, ferie /.
 12. Finansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych – kolonie letnie z programem zajęć profilaktycznych.
 13. Propagowanie pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie imprez aktywizujących społeczność lokalną:
 - festyn impreza okazji Dnia Dziecka,
 - integracyjne turnieje sportowe,
 - integracyjne pikniki rodzinne.

IV. Wspieranie zatrudnienia socjalnego

1. Zadanie to będzie realizowane jako fakultatywne. Warunkiem podjęcia zadania jest zgłoszenie o skierowaniu mieszkańca Gminy Ożarówie do Centrum Integracji Społecznej.

V. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Celem inicjowania i realizacji działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Wójt Gminy Ożarówie Zarządzeniem Nr 51 / 2006 z dnia 30.06.2006 powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są przeszkoleni w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Członkowie Komisji otrzymują za udział w posiedzeniu wynagrodzenie.
4. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ożarówicach za udział w posiedzeniu Komisji wynosi 5 % przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za poprzedni kwartał obliczonego na podstawie komunikatu prezesa GUS ogłaszanego w Monitorze Polskim. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji wypłacane jest na podstawie listy obecności zatwierdzonej przez Przewodniczącego Komisji.
5. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ożarówicach biorących udział w posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupach roboczych wynosi 3 % przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za poprzedni kwartał obliczonego na podstawie komunikatu prezesa GUS ogłaszanego w Monitorze Polskim. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupach roboczych i wypłacane jest na podstawie listy obecności zatwierdzonej przez Przewodniczącego Komisji.
6. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ożarówicach za kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych wynosi 3 % przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za poprzedni kwartał obliczonego na podstawie komunikatu prezesa GUS ogłaszanego w Monitorze Polskim. Wynagrodzenie za przeprowadzone kontrole punktów sprzedaży wypłacane jest na podstawie protokołu z kontroli wraz z listą osób biorących udział w kontroli Komisji zatwierdzonej przez Przewodniczącego Komisji.
7. Pozostałe zasady działania Komisji określa Regulamin Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VI. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Program realizowany jest przez powołanego przez Wójta Gminy pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. Wójt sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Pełnomocnik przedstawia Wójtowi roczne sprawozdanie z realizacji zadań programu.

§ 2

Traci moc uchwała Nr XXV /283/ 2017 Rady Gminy Ożarówice z dnia 26 stycznia 2017 roku w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ożarówice oraz Pełnomocnikowi ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICĄCY
RADY GMINY
Marian Czernikarz
mgr inż. Marian Czernikarz

Uzasadnienie:

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 stanowi podstawę do realizacji zadań ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. DZ. U. z 2016r. poz.487 z późn. zm.)

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań prowadzona jest w oparciu o gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalany corocznie przez Radę Gminy.

Mając na uwadze powyższe, a w szczególności obowiązek realizacji zadań profilaktycznych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przyjęcie powyższego projektu uchwały jest w pełni uzasadnione.